

UPPSALA
UNIVERSITET

Landstinget i Uppsala län

Regionalt avtal mellan Uppsala universitet och landstinget i Uppsala län om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning samt utveckling av hälso- och sjukvården.

Bakgrund

Läkarutbildningen och stora delar av medicinsk forskning i Sverige har en förankring i sjukvården. Detta är av grundläggande betydelse för att uppnå en bra läkarutbildning och forskning inom det kliniskt medicinska området. Landstingen är huvudmän för den offentliga hälso- och sjukvården och staten är huvudman för den högskoleutbildning som leder fram till läkarexamen samt för medicinsk forskning och forskarutbildning som bedrivs vid berörda universitet. Landstingen har enligt hälso- och sjukvårdslagen ett ansvar för att medverka vid finansiering, planering och genomförande av kliniskt och folkhälsovetenskapligt forskningsarbete.

Ett avtal har 2003-06-13 ingåtts mellan staten och landstinget i Uppsala län tillsammans med de övriga landsting inom vilka det bedrivs grundutbildning av läkare. I detta avtal, fortsättningsvis benämnt centralt ALF-avtal (bilaga A) regleras samverkan om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. I avtalet regleras också ersättning för landstingets medverkan i läkarutbildningen och klinisk inriktad medicinsk forskning.

Enligt avtalet skall samarbetet fördjupas och vidgas inom utbildning, forskning och utveckling i syfte att förbättra vården genom fortlöpande kunskaps- och kompetensutveckling. Samarbetet skall även kunna omfatta andra ekonomiska resurser som parterna förfogar över vid sidan av de ersättningar som följer av avtalet mellan staten och landstingen.

Organisatoriska lösningar för en fördjupad samverkan skall utvecklas. Detta skall preciseras i ett regionalt avtal som skall träffas mellan landstinget och berört universitet. Detta regionala avtal skall bygga på gemensamt utarbetade visioner och målsättningar för läkarutbildningen, kliniskt inriktad medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Parterna skall gemensamt utveckla strategier för att förverkliga visionerna samt prioritera tillgängliga resurser för angivna verksamheter. I det regionala avtalet skall följande regleras.

- Gemensam organisation för samarbetet
- Vårdenheter vid vilka universitetet placerar personal och andra resurser
- Prioritering och fördelning av ALF-ersättning
- Redovisning av hur ALF-ersättning har använts
- Konsekvensanalys för omräkning av ersättningen

- Grunder för fördelning av kostnader och påslag vid externfinansierad forskning
- Vilka tidigare avtal som har upphävts
- Överenskommelser kring förenade anställningar
- Hantering av meningsskiljaktigheter

§ 1 Visioner och målsättningar för läkarutbildningen

Universitetet är huvudman för den grundläggande utbildning som leder fram till läkarexamen. Landstinget är villigt att inom ramen för detta avtal tillhandahålla lokaler, personal och andra resurser för denna utbildning.

Läkaryrkets mål är att förebygga, lindra och bota sjukdomar. Detta medför att målet med läkarutbildningen är att den färdiga läkaren inte bara skall vara informerad om vetenskapens senaste landvinningar utan också kunna se och möta människan bakom symtomen. Det kräver förutom breda kunskaper, där bl.a. ett könsperspektiv skall ingå, också personlig mognad och motivation. Utvecklingen av kunskaper inom medicin och biologi sker i ett allt snabbare tempo. Den nya kunskapen gör att vården ständigt förändras. Nya behandlingsmetoder skapar nya möjligheter men väcker också viktiga etiska frågeställningar. Målet med utbildningen i Uppsala är att ge en kvalificerad läkarutbildning för arbete i en kunskapsstätt och dynamisk framtida sjukvårds- och forskningsmiljö.

Läkarprogrammets innehåll svarar mot de mål och krav som redovisas i examensordningen för läkarexamen. Studenten skall för att erhålla läkarexamen ha:

- Förvärvat de kunskaper och färdigheter som utgör grund för läkaryrket.
- Förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar människors hälsa för att som läkare kunna arbeta förebyggande.
- Utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utveckla sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående.
- Förvärvat sådana kunskaper om sjukvårdens ekonomi och organisation som är av betydelse för alla läkare samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan med samtliga personalgrupper.

Studenten skall också ha förvärvat en sådan förståelse för andra länder och kulturer och för internationella förhållanden, som är av betydelse för den framtida yrkesrollen.

Läkarutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter, ge studenterna förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem samt förmåga att följa kunskapsutvecklingen inom det medicinska området och utgöra en god grund för forskningsarbete på hög vetenskaplig nivå.

Parterna är överens om att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av läkarutbildningen skall ske utifrån de krav som universitetet har på klinisk handledning och utbildning och de krav som landstinget ställer som avnämare.

§ 2 Visioner och målsättningar för den kliniskt inriktade medicinska forskningen och för utveckling av hälso- och sjukvården

Forskning och utbildning är universitetets huvuduppgifter. Forskning och utveckling är viktiga delar av landstingets verksamhet och landstinget har ett lagstadgat ansvar för klinisk forskning. För att åstadkomma en god utveckling av klinisk forskning inklusive vårdforskning, behövs en samverkan mellan universitetet och landstinget. Parterna är överens om och strävar efter att uppnå gemensamma mål för sin satsning på klinisk forskning.

Den svenska hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar. En allt större andel av befolkningen når högre ålder, det finns ojämlikhet i hälsa mellan olika grupper och ökande hot mot hälsan i form av infektionssjukdomar, stressrelaterade sjukdomar, fetma, diabetes, cancersjukdomar och allergi. Historiskt sett har den medicinska forskningen varit viktig för att förbättra folkhälsa och livskvalitet.

För kvalificerad patientbehandling inom sjukvården måste det finnas personal som snabbt kan ta till sig och tillämpa nya behandlingsmetoder och forskningsresultat. Det kräver att läkare och övrig sjukvårdspersonal under sin utbildning får ett vetenskapligt synsätt och intresse för att hålla sig uppdaterade om de senaste forskningsrönen.

Akademiska sjukhuset skall fortsätta att vara ett av landets universitetssjukhus med utbildning av läkarstuderande, forskning och utveckling av sjukvård. Detta innebär att sjukhuset också i fortsättningen skall vara en av enheterna för högspecialiserad sjukvård i landet och ge sjukvård som är nationellt ledande och som kan mäta sig med det bästa i Europa. Vissa funktioner är det möjligt att sjukhuset i framtiden kommer att upprätthålla i samarbete med annat sjukhus för att samordna resurser och begränsade patientvolymerna i syfte att tillförsäkra förutsättningar för fortsatt utveckling. I sådant samarbete skall Akademiska sjukhuset vara en aktiv part.

För att uppnå ovanstående skall Akademiska sjukhuset i enlighet med sitt policydokument, delta i forskning som i ett överblickbart tidsperspektiv åstadkommer förbättringar i diagnostik och behandling inom sjukvården. Detta gäller såväl högspecialiserad vård som mer vardagsbetonad sjukvård. Medicinsk forskning har av tradition oftast utgått från män. I framtida medicinsk forskning bör könsperspektivet beaktas och mer forskning om kvinnospecifika sjukdomar ingå. Förbättrad omvårdnad, som i allt större utsträckning baseras på vetenskaplig grund, är ytterligare ett mål, liksom att en stor andel av sjukhusets anställda och i möjligaste mån alla på överläkarbefattning har utbildning på doktorsexamensnivå.

Parterna är överens om att den forskning som bekostas av ALF-medel skall vara av hög kvalitet och redovisningsbar. Med hög kvalitet menas att resultaten skall kunna publiceras i ansedda tidskrifter eller leda till stor praktisk nytta inom sjukvården.

Medicinsk forskning har skapat förutsättningar för betydande effektivisering av hälso- och sjukvården de senaste årtiondena. Nya, bättre metoder har gjort det möjligt att undersöka, förebygga och behandla hälsoproblem enklare, snabbare och säkrare än tidigare. Forskningen har gjort det möjligt att dra ner på dyrbar sjukhusvård och samtidigt höja livskvaliteten för patienter.

Införande av nya medicinska innovationer kan också innebära ökade kostnader. Bland annat därför är det viktigt att bibehålla en hög vetenskaplig kompetens och att kunna utvärdera och jämföra olika metoder inom medicinskt arbete, så kallad evidensbaserad sjukvård.

De förbättringar inom diagnostik, behandling och omvårdnad som FoU-engagemanget syftar till åstadkoms i patientnära forskning dels genom överförande av kunskaper inhämtade inom grundvetenskaplig forskning dels genom kliniskt jämförande forskning som etablerar nya metoder och gallrar ut gamla. Ett aktivt arbete på detta sätt inom FoU och en fortsatt hög utbildnings- och kunskapsnivå bland de anställda säkerställer att viktiga nya kunskaper fångas upp och hanteras inom organisationen. Detta är viktiga delmål i arbetet att behålla sjukhusets position som ett spetsjukhus i landet och Europa.

§ 3 Samverkan på organisatoriska nivåer

Parterna är överens om att samverkan skall ske på följande organisatoriska nivåer.

Uppsala universitet

Landstinget i Uppsala län

ALF-styrelse

Universitetets ledning

Landstingets ledning

ALF-nämnd

Ledningen för vetenskapsområdet
för medicin och farmaci

Förvaltningsledning

ALF-grupp

Institution

Centrum/klinik/primärvårdsnivå.

§ 4 ALF-styrelse

För samverkan mellan universitetets och landstingets ledningar inrättas en ALF-styrelse. Styrelsen skall bestå av lika många ledamöter från vardera part, högst sju. Respektive part utser ledamöterna. Ordförandeskapet är roterande mellan parterna och mandatperioden ett år. Den av parterna som ej innehar ordförandeskapet utser vice ordförande.

ALF-styrelsen skall ha protokollförda sammanträden.

ALF-styrelsen har rätt att fatta beslut i de frågor som nedan anges.

1. precisering av gemensamma visioner och målsättningar
2. gemensamma utrednings- och utvecklingsområden
3. angivande av vårdenheter vid vilka universitetet placerar personal och resurser (1 § 2 st. centralt ALF-avtal)
4. eventuell ALF-finansiering i annat landsting (8 § centralt ALF-avtal)
5. omfördelning av medel mellan grundutbildningen och den medicinska forskningen (6 § centralt ALF-avtal)
6. prioritering och fördelning av ALF-ersättningen

7. övriga resurser för vilka parterna är överens om att en gemensam prioritering skall ske (2 § 3 st. centralt ALF-avtal)
8. ekonomisk och verksamhetsinriktad redovisning av hur ALF-ersättningen har använts (9 § centralt ALF-avtal)
9. konsekvensanalys för omräkning av ersättningen (7 § centralt ALF-avtal)
10. överenskommelse om anställningar (11 § centralt ALF-avtal)
11. överenskommelse om fördelning av direkta kostnader och påslag för indirekta kostnader vid externfinansierad forskning (12 § centrala ALF-avtalet)

ALF-styrelsen har rätt att delegera beslutanderätten i olika frågor till ALF-nämnden.

ALF-styrelsen skall senast före novembers månads utgång fatta beslut om en gemensam verksamhetsplan, ALF-plan, för kommande år. Den gemensamma verksamhetsplanen skall vara en konkretisering av det regionala avtalet, där parterna preciserar fördelningen av ALF-ersättningen men också kommer överens om gemensamma utrednings- och utvecklingsområden. Verksamhetsplanen skall innehålla rubriker motsvarande punkterna 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 och 11 ovan. Av verksamhetsplanen bör även framgå för vilka frågor ALF-styrelsen delegerar beslutanderätten till ALF-nämnden.

ALF-styrelsen skall dessutom i en separat handling i början av varje år redovisa hur ALF-ersättningen använts under föregående år (9 § centralt ALF-avtal).

§ 5 ALF-nämnd

För samverkan mellan ledningen för universitetets vetenskapsområde för medicin och farmaci samt förvaltningsledningen inom landstinget inrättas en ALF-nämnd med lika många (högst sex) ledamöter från vardera parten. ALF-nämnden uppgift är att vara beredande inför ALF-styrelsen och besluta i frågor som ALF-styrelsen delegerar till nämnden.

Ledamöterna i ALF-nämnden utses av ALF-styrelsen. Ordförandeskapet är roterande mellan parterna och mandatperioden är ett år. Den av parterna som ej innehar ordförandeskapet utser vice ordförande.

ALF-nämnden skall ha protokollförda sammanträden.

ALF-nämnden arbetar utifrån det uppdrag som ALF-styrelsen ger den. Nämnden skall bl.a. utarbeta ett underlag till den årliga verksamhetsplanen.

ALF-nämnden kan för sitt arbete inrätta arbetsgrupper av såväl stadigvarande som temporär karaktär. Dessa grupper skall vara partssammansatta.

§ 6 ALF-grupp

För samverkan på verksamhetsnivå skall en ALF-grupp finnas. I gruppen skall ingå klinikchef (motsv.) och prefekt eller av dem utsedda företrädare. Gruppens närmare sammansättning preciseras i verksamhetsplanen (ALF-planen)

ALF-gruppen arbetar utifrån det uppdrag som ALF-styrelsen och ALF-nämnden ger den.

§ 7 Beslutsfattande

Alla beslut inom ramen för detta avtal skall fattas i samverkansorganen. Dessa beslut skall fattas i enighet. Beslut fattas genom att de närvarande ledamöterna, som har befogenhet eller mandat inom Uppsala universitet respektive landstinget i Uppsala län, enas om att en viss åtgärd skall vidtas. Gällande jävsregler skall beaktas.

§ 8 Berörda vårdenheter (ALF-enheter)

ALF-enheter är enheter vid vilka universitetet efter överenskommelse med landstinget placerar personal och andra resurser. Huvuduppgiften för sådana enheter är att bedriva vård, utbildning, forskning och utveckling.

Parterna är överens om att grundutbildning av läkare och kliniskt inriktad forskning får bedrivas inom hela landstingets hälso- och sjukvårdsorganisation. I den årliga verksamhetsplanen kan en precisering ske av vilka vårdenheter som är ALF-enheter.

§ 9 Samverkan med andra landsting

Om ALF-styrelsen så anser kan avtal om samverkan på utbildnings- och forskningsområdet träffas med annat landsting enligt vad som anges i 8 § i det centrala ALF-avtalet. Eventuell ALF-ersättning för sådan verksamhet skall förmedlas av landstinget i Uppsala län. I de fall beskriven samverkan sker skall detta framgå i den årliga verksamhetsplanen.

§ 10 Prioritering och fördelning av ALF-ersättning

Landstinget erhåller ersättning i en del som avser grundutbildning av läkare och en del som avser kliniskt inriktad medicinsk forskning och utveckling. Parterna kan omfördela medel för medicinsk forskning till läkares grundutbildning. En sådan omfördelning skall beslutas av ALF-styrelsen och redovisas i den årliga verksamhetsplanen.

Av den verksamhetsplan (ALF-plan), som ALF-styrelsen fastställer, skall framgå:

- fördelning av medel till grundutbildning respektive medicinsk forskning
- fördelning av medel inom grundutbildning
- fördelning av medel inom medicinsk forskning

Av ALF-planen skall också framgå vilken fördelning som skall beslutas inom ALF-nämnden respektive ALF-gruppen.

ALF-medel för grundutbildning fördelas efter förslag från medicinska fakultetens programkommitté för läkarprogrammet.

§ 11 Användning av ALF-medel för grundutbildning

ALF-medel för grundutbildning avser klinisk läkarutbildning och skall i huvudsak finansiera handledning och färdighetsträning av läkarstuderande i öppen och sluten vård inom ALF-enheter. Med handledning avses undervisning i nära anslutning till sjukvård, t ex bedside-undervisning, journalgenomgångar, undervisningsronder och annan patientnära undervisning, som inte kräver särskild förberedelse. Med färdighetsträning avses övning i praktiska sjukvårdsmoment eller bedömning av statusfynd och undersökningsresultat. Landstinget förbinder sig att för detta ändamål tillhandahålla handledare, lokaler, inredning och utrustning, samt övrig service för genomförandet av den kliniska läkarutbildningen.

Landstinget medger att landstingsanställd personal utöver handledning och färdighetsträning även kan delta i förberedd undervisning som föreläsningar och gruppundervisning.

Landstinget medger inom ramen för ALF-avtalet att särskilda undervisningsmottagningar med avgiftsfri sjukvård får inrättas.

§ 12 Redovisning och uppföljning av ALF-ersättning

Uppföljning och redovisning av hur ALF-medlen för grundutbildning och forskning har använts skall ske i enlighet med vad som anges i 9 § i det centrala ALF-avtalet. En första redovisning skall lämnas till universitetet i sådan tid att den kan ingå i universitetets årsredovisning.

Den ekonomiska redovisningen av grundutbildning respektive forskning skall fördelas på följande kostnadslag: lokalkostnader, lönekostnader och övriga kostnader.

I det fall beslut fattats om omfördelning av forskningsmedel till grundutbildning skall detta rapporteras. Om ett överskott/underskott uppstått ett kalenderår på en verksamhetsgren skall beloppet anges.

Styrelse, nämnd och respektive grupp skall redovisa hur medlen har använts.

§ 13 Samverkan kring medel utöver ALF-ersättningen

Parterna avser att komma överens om att samverka kring övriga medel. Dessa medel skall framgå i den årliga verksamhetsplanen som ALF-styrelsen beslutar om. Dessa medel skall följas upp på det sätt som anges i verksamhetsplanen (ALF-planen).

§ 14 Externfinansierad forskning

Som framgår av 12 § i det centrala ALF-avtalet skall principen om full kostnadstäckning gälla för externfinansierad forskning vare sig den är förlagd till universitetets eller vårdens lokaler

och oberoende av om universitetet eller landstinget förvaltar medlen för sådan forskning. Parterna är överens om att medel för externfinansierad forskning skall förvaltas av universitetet om inte annan överenskommelse träffats. För direkta kostnader i vården som externfinansierade projekt tar i anspråk skall tydlighet och transparens gälla. För indirekta kostnader skall, där så är möjligt, samma principer tillämpas som vid universitetet i övrigt. Ersättning för indirekta kostnader som hänför sig till sjukvårdens infrastruktur skall tillfalla landstinget. I verksamhetsplanen (ALF-planen) skall dessa principer närmare utvecklas.

§ 15 Överenskommelse kring förenade anställningar

I enlighet med 11 § i det centrala ALF-avtalet och i avvaktan på resultaten av utredningen om förenade anställningar, tillämpas från och med den 1 januari 2004 tills vidare och till dess parterna har kommit överens om något annat, delar av avtal av den 19 december 1989 mellan svenska staten och vissa landstingskommuner/kommuner om samarbete om läkarutbildning och forskning m.m., nämligen 8 § första, tredje och fjärde stycket samt bilaga 1.1 första, tredje och fjärde stycket. Nyanställning skall ske i enlighet med bilaga B.

§ 16 Utbetalning av ALF-medel till landstinget

Utbetalning av medel skall ske från universitetet till landstinget varje månad. Utbetalning skall ske i anslutning till den dag varje månad, då universitetet erhåller medlen från staten.

§ 17 Upphävande av tidigare avtal

Parterna är överens om att nedanstående avtal upphör i och med att föreliggande regionala avtal ingås.

Avtal mellan Uppsala universitet och landstinget i Uppsala län angående användning av medel från staten för merkostnader i samband med klinisk läkarutbildning och forskning (1991-10-11)

Avtal mellan Uppsala universitet och landstinget i Uppsala län, tillägg till avtal angående samarbete om klinisk läkarutbildning och forskning (1993- 04- 05).

Avtal om disposition av ALF-medel för primärvården (1999-11-03)

§ 18 Hantering av meningsskiljaktigheter

Om meningsskiljaktigheter uppkommer och ej kan lösas i ett samverkansorgan skall de hänföras till närmast högre nivå. En tvist på verksamhetsnivå skall i första hand hänföras till berörd ALF-grupp. Om tvist kvarstår kan den föras till ALF-nämnden och därefter till ALF-styrelsen.

Meningsskiljaktigheter i ALF-styrelsen med anledning av detta avtal skall i första hand lösas i förhandlingar mellan parterna och i andra hand av en av Regeringen utsedd skiljeman.

§ 19 Avtalets giltighet

Avtalets giltighet är villkorat av det centrala ALF-avtalet mellan staten och berörda landsting. Uppsägning av föreliggande avtal gäller från det kalenderårsskifte som inträffar fem år efter uppsägning. Detta avtal gäller under förutsättning att det godkänns av landstingsfullmäktige (Bilaga C).

För Uppsala universitet
2004-02-17

För landstinget i Uppsala län
2004-01-26

Bo Sundqvist
Rektor

Mats O Karlsson
Landstingsstyrelsens ordförande

Mats Ola Ottosson
Universitetsdirektör

Barbro Naroskyin
Landstingsdirektör

Protokollsanteckning av Uppsala universitet:

Beträffande studentrepresentationen: den regleras i HF 3:9, som säger att studenterna har rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ inom högskolan vars verksamhet har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. Universitetet bestämmer internt om studeranderepresentation skall finnas eller inte.

